

Titl. Bibliotecii Unigersitatii

CLUJ

451241

ORSZAG VILAG

GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi

országos riportlapja

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Atențiune !

Expedierile sunt SCUTITE de ta-
xele poștale conform legii dela 22
Martie 1937 * M. O. No. 69—1937.

1939. XI. 1. XXVIII. évf. 21. sz.

(Bejegyezve: Trib. Arad, Secția III-a

Con. Dos. Nr. Pres. 8./1938/2.)

SCHUTZ
POSZTÓ
NAGYÁRUHÁZA

AZ ORSZÁG-VILÁG

a legkitünőbb és legtökéletesebb tudósítói szolgálattal rendelkezik. A bel- és külföldi eseményeket, eredeti cikkek keretében, a legmegbízhatóbban tárja az olvasó elé.

Az ORSZÁG-VILÁG

kéthetenként összefoglaló képet ad olyan aktualitásokról — könnyen és tárgyilagosan — amelyekkel a napilapok nem foglalkoznak.

Az ORSZÁG-VILÁG

az igazi demokráciáért küzd és minden sorában a reakció ellen harcol, a népek békéjéért, megértéséért és belső nyugalomért.

Az ORSZÁG-VILÁG

a legjobb ujságírógárdát csoportosítja maga köré. Munkatársai között Ardeal jelesei foglalnak helyet, akik nyugati szellemet jelentenek a sajtó életében.

Az ORSZÁG-VILÁG

művészeti rovatai a modern ember széles látóköréhez simulnak és minden tekintetben felvilágosodottságot jelentenek.

Az ORSZÁG-VILÁG

társadalmi akcióiban és közleményeiben felkarolja a kisemberek ügyét, istápolja az elhagyatottakat, a nyilvánosság elé viszi a becsületes, dolgozó emberekkel történt igazságatlanságokat és gondoskodik azok orvoslásáról.

Az ORSZÁG-VILÁG

közgazdasági cikkeiben a kereskedő és iparosvilág érdekeit képviseli és tántoríthatatlanul küzd sérelmeik és a korrupció ellen.

Az ORSZÁG-VILÁG

kéthetenként, kiváló írók tollából, humoreszkeket és hangulatos, rövid irodalmi közleményeket tartalmaz, melyek méltán illeszkednek a nivós, másirányú közlemények keretébe.

Lapunk példányszámonként nem kapható. Előfizethető: Arad, Bulv. Regele Ferdinand 19. Telefon: 15—25.

Egy kis nyugalmat kérünk...

(Kolozsvár.) Az emberi életkor átlaga az utolsó hat évtized folyamán husz esztendővel növekedett. Természetesen ide nem számítva azokat, akik a hadi technika ősi és modern eszközeinek fölhasználásával közömbösítették sorsukat az ellen, hogy egy ilyen statisztika anyagául legyen fölhasználható. Aki bombaszilánk vagy mérges gáz által mult ki, elvonta magát az alól, hogy rajta a modern higiénikus berendezés hatása legyen dokumentálható. A husz éves gyarapodát mindenestre hitelesnek akceptálható. De ugyancsak ténybeli tapasztalatok özönével alátámasztva hitelesnek kell elfogadnunk azt a megállapítást is, hogy ok — és rendeltetés nélkül a természetben semmi sem történik. Előbb vagy utóbb kiderülő, de okvetlenül magyarázata van nemcsak minden történésnek és jelenségnek, hanem a föllépésük terminusának is. Vagy feleletet hoztak egy kérdésre, amely már nem maradhatott tovább válasz nélkül, vagy világosan megfogalmaznak egy kérdést, amely minden jogát megszerzte annak, hogy fölvetessék.

Hogy miért kell az emberi életkornak most kitólnia a határt, amelyen belül idáig kényelmesen elfért és miért kell az öregségért most nyolcvan esztendővel fizetni, holott nem régiben elég volt, ha hatvanat tudott igazolni, — e pillanatban még nincs módunkban pontosan és kielégítően megmondani. Egy dolog azonban bizonyosra vehető.

Ez a husz évi többlet nem kárpótlásul adatott azért, mert igényjogosultjai érdekeségben, élményben kevesebbet kaptak, mint amekkora adag az előttük járt generációnak jutott. Nem, erről szó sem lehet. Panaszra a kortársnak van oka, módja és anyaga bőségesen, ha ez nem is a kedvenc műfaja. Arról azonban, hogy sorsa az idő arénájában rossz helyre ültette volna, olyan helyre, ahonnan semmit sem láthatott, vagy olyan előadáshoz eresztette volna be, amely csak unalmat lehelt a nézőre — e kor fia nem panaszkodhatik. Minden ilyen zugolódás nem is tulzott igényre, hanem határtalan szemtelenségre vallana.

A kortársnak nem kell többnek, mint negyven esztendősnak lennie, hogy annyi emléke és élménye legyen, amennyit nemzedékek egész sora együtt nem kapott az időtől.

És kapta ugyszólván minden fölvonásköznvi megszakítás, annyi szünet nélkül, amely elegendő lett volna arra, hogy egy sonkászsömlőt és egy pohár sört nyugodtan bekebelezzon. A történelem forgószinpaddal dolgozik és a jó Isten tudja csak, hogy ez a forgószinpad hány bediszletezett frapáns képet tartogat még lankadó idegei fölkorbácsolására.

Aki kedveli a mozgalmasságot és kíváncsi hajlandóságu, az okkal és joggal gratulálhat magának az ügyességhez, amivel e világba való belépésének időpontját eltalálta. El kell ismerni, hogy soha jobbkor. Mindenki „idők tanuja“, mert mindig és mindnyájan időben élünk. És valamelyes érdekességet az idő tudott juttatni minden generációnak. Ötven esztendő korában senki se halt meg, úgy hogy közbe nem lett volna tanuja vagy legalább kortársa valamilyen nevezetesebb eseménynek, ha ez az esemény nem is ágyaszkodott bele egyenesen a világtörténelembe. Az is elég valami valaminek, ha az ember földi tartózkodása egybeesett azzal a századik esztendővel, amikor a növénykert aloéja kivirágzik, hogy legközelebb megint csak száz esztendő múlva szolgáljon ezzel a látvánnyal az érdeklődőknek. Az egyik nemzedék egy emlékezetes kolerajárványt ér meg, a másik egy háboru vagy árviz tanuja lehetett.

De olyan generáció, amelynek események olyan tömegét, méreteit és változatosságát tartogatta és találta volna az idő, mint annak, amely négy vagy öt évtizeddel ezelőtt érkezett bolygónkra, még aligha járt e Földön, sőt akármelyik más planétán is az Univerzumban.

Ez kihuzta. Ez egy szót se szóljon olyan értelemben, hogy amit, mint kortárs, szemtanu vagy érdekelt az időtől kapott, az tömegében alatta maradt volna a várakozásnak.

Viszont ha ellenkező értelemben nyilatkozik, ha a kezeit tördelve azon sir, hogy amit kapott, az rettentő, sokkal több, mint amit kívánt vagy megérdemelt, akkor igazán nem lehet tagadásba vagy kétségbe venni jajgatásának se jogosságát, se őszinteségét. A konfekciókonyhák hirdetéseikből tudjuk, hogy van kis adag, van nagy adag, van családi adag, de annak a porciónak a méreteire, amekkora tömegben az idő az érdekességeket találja szinte minden nap a polgár asztalára, nem ismerünk jelzöt. Csak annyit mondhatunk rá kétségbeesetten csapva össze kezeinket, hogy: sok, sok rettentő sok ahhoz, hogy belénk férjen és meg tudjuk emészteni!

Valami tévedés történt az adagolásban!

Már szédülünk és roskadozunk az érdekességeknek ebben az örvénylő sokaságában és szívesen fizetünk akár háromszorosan fölemelt helyárat is a színházban, ha a direkcio garantálja, hogy három óra hosszat csakugyan — unatkozni fogunk. Mert forróbb és sürgösebb vágyunk immár valóban nincs, mint legalább órák, mikben semmi érdekes és semmi izgalmas nem történik az idő szinpadán. Egy kis eseménytelenség, egy kis nyugalom, amikor csak forog a Föld, de nem reng és nem kívánczik ki a sarkából.

B É L Y E G Z Ó K E T

olcsón, jól és
azonnal készít

Stampa

bélyeggyár, Arad,
Str. Eminescu 12.

Mindenki mindenki ellen. . .

(Nagyvárad.) A bombavető repülők támadásainak kivédésére feltalálták a légelhárító ágyukat. A mérgesgázok ellen már tudnak védekezni a gázmaszkkal. Az ágyu és puskatüz ellen fedezékeket ásunk. Most aztán — mint a nyugati frontról jelentik — feltalálták a tankok ártalmatlanná tételére a tankelhárító halálsorompót. Ezek a mozgó, kereken járó acélvárak betolakodtak az ellenséges haderők soraiba és gyorstüzelő ágyuból szórták a halált.

Malraux, a kiváló francia regényíró „**Emberi sorsok**“ című könyvében megírja, hogy mindenre elszánt kínai forradalmároknak egyetlen réme volt a tank. Mindennel bátran szembenéztek, csak a tank lohasztotta le forradalmi hevéüket. Már az alakja is iszonyatot keltő, kuszó mozgása pedig, amely a hernyóra emlékeztet, olyanféle utálatot kelt, amelyet a csuszó-mászó állatok láttára érez az ember. De az undor legyőzi még az igazi hősből is a bátorságot: sokkal előbb hátrálunk meg előle, mint a halál veszedelmével fenyegető ágyu elől. Mert a halálfélelmet elbirjuk, vagy legyűrjük magunkban, hiszen minden halálos félelem mellett kitenyészik a remény, hogy van lehetőség az élet megmentésére: **nem minden golyó talál!** De az undortól, ettől az elviselhetetlen érzéstől csak úgy tudunk megszabadulni, ha menekültünk az elől, ami ezt az érzést felébreszti bennünk.

Ahol tehát erőtlennek bizonyul az ágyu, ott eredménytelen dolgozik az undor.

Vannak hősök, akik egyetlen izomrándulás nélkül állják az ágyutüzet, de elfordulnak, vagy behunyják szemüket, ha csunya, visszatetsző látvány borzongatja meg jóízűségüket. De a háboru már régen nem számol az emberséggel, hogyan számolna hát az ember finomabb érzéseivel. A tank nem veszi hát el előkelő állását, amelyhez a háboruban jutott, de hatalmát megtörték, a pozícióját megrendítették a legujabb találmánnyal. Már nem teljhatalmu ur, nem garázdálkodhatik korlátlanul.

Egy pillanatig se hisszük, hogy mélyebb emberi érzés termékenyítette meg annak a technikusnak a fantáziáját, leleményességét, aki a tankelhárító halálsorompót feltalálta. Mert hiszen nyilvánvaló, hogy találmányával nem az embernek, hanem csak bizonyos fajhoz, vagy nemzethez tartozó emberek életének megmentése inspirálta őt. A célja az volt, hogy megmentsen valakiket, akik aztán halálba küldjenek egy más fajhoz, vagy nemzethez tartozó harcosokat. Amennyit megment az egyik oldalon, ugyanannyit ki is irt a tulsó parton.

**Az embervédelem végső eredményében tehát nem más,
mint emberirtás.**

És mégis azt kell mondanunk, hogy bárcsak ujjabb és ujjabb harci eszközöket találnának fel a halál veszedelmének fokozására. Mert bizonyos, hogy amikor ez a veszedelem száz percentre emelkedik és a halálos félelem általánossá válik, akkor már csak egy kurta lépés választ el annak a gondolatnak a megvalósításától, hogy a nagy és súlyos nemzeti ellentéteket a zöldsasztalnál intézzék el az arra hivottak. Ha azonban a tank vesztett is félelmetességéből, a technika holnap, vagy holnapután kiagyalyja azt az eszközt, amely nemcsak pótolja a tankok lecsökkentett veszedelmét, de még többszörösen felül is mulja azt.

**Nincs megállás a veszély fokozásában, az emberirtó
eszközök tökéletesítésében.**

De bármennyire elvadulnak a szenvedélyek és bármennyire elhomályosul az emberiség halhatatlan gondolata, minden elvadulás közelebb visz a megszélidüléshez, a kultúra és civilizáció megmentéséhez.

**Az elvadulás, amint azt legutóbb a lengyel háboruból
láttuk, már odáig jutott, hogy a katonák a védtelen pol-
gárságot gyilkolták bombavető repülőgekről.**

Az embertelenség ott már nem volt szégyen, fegyvertelen embert fegyverrel megtámadni már nem számitott gyáva-
ságnak. Nincs, vagy alig volt már ott katonai erény,
mindenk: mindenki ellen ment

és ez már a szele volt annak az örvénynek, amelyben elsülyed a kultúra és civilizáció minden értéke. De ezért még mindig hisszük, hogy az emberiség közel áll a magáraeszméléshez:

**feltalálja a legpokolibb harci eszközt és azzal menti
majd meg életét.**

Az öngyilkosjelölt is akkor eszmél magára, amikor a fegyver csövét a halántékához szorítja.

— A **NAPOKBAN** ment végbe **Székely Mihály** ismert aradi divatáru kereskedő leányának és **Baumann László** fiatal aradi kereskedő esküvője. A fényes esküvő egyházi szertartása után **Székely Mihály** lakásán fogadták a szerencseki-vánatokat és a rokonok, ismerősök, barátok fogadása pompás külsőségek között ment végbe. Az örömapa pazar lakomával vendégelte meg a gratulálókat, akik jobbnál jobb ételek és finomabbnál finomabb italok mellett ünnepelték a fiatal párt.

Nyugodtan a fogához verheti a garast, ha

MENTHONAL

fogpasztával ápolja.

Hagyjátok, hogy finnek maradjunk!

Az egész kulturvilág figyelme ma Észak felé fordul és lázas izgalommal figyeli a csöpp kis Finnország mindenre elszánt vergődését hatalmas szomszédja halálos ölelésében.

Ma a nemzetek életerejét általánosan anyagi felkészültségük szerint itéljük meg. A nemzetek létét és jövőjét közvetlen függvényeül tekintjük annak, hogy milyen nagy és hogyan felszerelt hadserege, mennyi ágyuja, tankja, repülőgépe, hadihajója van.

Kétségtelen, hogy háborus napjainkban döntő tényezőként szerepel az erős anyagi felkészültség,
de ha mélyebben bepillantunk a történelem kulisszái mögé, lehetetlen letagadnunk azt, hogy

egy bizonyos szellemi és erkölcsi felkészültség nélkül lehetetlen a nemzeti érvényesülés
és hogy az erős nemzeti közszellem halálra ítélt nemzeteket is feltámaszt. Legmeggyőzőbb példa erre a nemzeti önállóságának huszadik évfordulóját betöltött Finnország, amely felett a hatalmas Oroszország mindenható minisztere **Purischkievitch** még 1914-ben kimondta a halálos ítéletet, amikor a finn alkotmányt ért sérelmekért panaszkodó finn küldöttségnek azt mondta:

„Finis Finlandiae!“

Nem telt el két évtized s magának **Purischkievitchnek** is meg kellett érnie, hogy Finnország nem hogy vége nem lett, hanem kilépve az orosz birodalom kötelékéből

szuverén társa lett az európai államoknak.

A finnek erős nemzeti érzését sem a cári Oroszország mérhetetlen anyagi ereje, sem a bolsevizmus terrorja legyőzni nem tudta.

A FINN NEMZETI KÖZSZELLEM TARTALMA

Érdekesen fogalmazta meg Finnország bukaresti követe az **Ország-Világ** munkatársa előtt a finn nemzeti közszellem tartalmát, amely olyan erőssé tette a finneket, hogy a nyolc évszázados svéd uralom s az ötnegyed százados orosz elnyomatás sem volt képes a finneket kivetkőztetni nemzeti mivoltukból. Szerinte a nemzeti szellem lényege az a népben élő meggyőződés, hogy

a nemzet olyan szerepet tölt be a népek életében, amelyet kipusztulása esetén egyetlen más nép sem képes pótolni.

Amelyik nemzetben ez a szellem él, az nem pusztulhat el. Bármilyen hosszú elnyomás alatt, bármilyen sanyaru életkörülmények között életképesen várja ki azt a történelmi

fordulatot, amely meghozza azt az időt önálló nemzeti életének kiteljesedésére.

Hogy ez az igazság hogyan alakult ki a finnek életében, az teljesen érthetetlen marad azok előtt, akik egyedül az anyagi felkészültségben látják egy nemzet létalapját. A finn közel ezer évvel ezelőtt nem, mint honfoglaló nemzet jött Európába, hanem

lassanként szivárgott be és telepedett le azon a helyen, amely körülbelül egyezik a mai Franciaország területével.

A svédek minden nehézség nélkül vehették hatalmukba azt a gyéren lakott területet annál is inkább, mert az elszórtan élő finn családokat és törzseket még a leglazább szálak sem fűzték egybe, finn közszellemről beszélni sem lehetett.

A finnek idegen uralom alatt végtelen türelemmel küszködtek a mostoha időjárással, a műveletlen vad talajt munkába fogták s termésre kényszerítették. Az országukon ismételten átszáguldó háborúk megsemmisítették munkájuk eredményét s ők újra meg újra kezdték előlről a munkát.

Bámulatos kitartással teremtettek új kulturát a lerombolt helyére

s még csodálatosabb kitartással őrizték meg nyelvüket és nemzetiségüket hat évszázadon keresztül abban a svéd birodalomban, amelyben nemcsak a hadsereg és a hivatalnoki kar volt svéd, de amelyben finn iskola és finnül beszélő középosztály sem volt. Mindezek dacára annyira tisztán megőrizték nyelvüket, hogy a finn nyelven ugyszólván semmi nyoma sem található a svéd hatásnak.

De a finn nemzeti szellem már kifejlődött. Amikor 1809-ben Svédországtól átcsatolták Oroszországhoz a finn földet, egyes előrelátó hazafiak már megsejtették a finn önállóság távolban felmerülő lehetőségét. Ebből az időből maradt fenn Adolf Ivar **Arvidson** jóslatszerű mondása: „**Svédek nem vagyunk, oroszok nem akarunk lenni, hagyjátok, hogy finnek maradjunk!**“

A KALEVALA MEGSZÜLETÉSE

Pedig ekkor finn kulturának, finn irodalomnak nyoma sem volt. A csodával határos véletlen folytán pattant csak ki, hogy pedig valamikor a régmúltban volt ilyen.

Egy finn orvos, Élias **Lönrott**, a későbbi híres svéd nyelvész, elkezdett finn népdalokat gyűjteni. Hatalmas anyaga volt már együtt, amikor észrevette, hogy a népének nagy részben ugyanaz a főhős és ugyanazok a szereplők, az ország bármely táján szedte légyen is össze azokat. Alaposabb tanulmányozás és rendezés után **egy nagy népi éposz körvonalai kezdtek kibontakozni** s 1835-ben már kiadta a nagy finn nemzeti époszt, a **KALEVALA**-t, amely darabokra törve századokon át élt a finn nép ajkán, hogy ujjaszületve előkészítse a finn nép ujjászületését is.

A KALEVALA HATÁSA RENDKIVÜLI VOLT A FINN KULTURÁRA

Aranybányát talált benne a nyelvészet, a költészet, a zene, a képzőművészet s kiteljesedett általa és vele a finn nemzeti szellem.

Az évszázadokon át tartó álmából ébredező finn népnek a sors kegyessége éppen mostanában küldött egy nemzeti költőt Johann Ludwig **Runeberg** személyében, aki egyben az északi népek irodalmának egyik legnagyobb alakja. Érdekes, hogy svéd nyelven írt, de oly mélységes finn nemzeti érzéstől áthatva, hogy a finnek, mint legnagyobb nemzeti költőjüket tisztelik. Nagyszerű művészetének elegáns könnyűségbe öltöztetve ad hangot a dicső multra emlékezésnek, a nemzeti önbizalomnak és a jövőbe vetett hitnek. „**Stal zászlós elbeszélései**“ című könyvében halhatatlan emléket állít a finn katonának. Nem a hadvezéreknak és a generálisoknak, hanem a finn parasztnak, aki az eke szarva mellől önként csatlakozik a harcba induló hadsereghez. Megtestesítve ezzel a „névtelen katona“ mai modern fogalmát már ezelőtt nyolc évtized előtt.

Lönrott és **Runsborg** megteremtette a finn nemzeti szellemet, az érzelmi sikot. De az érzéseket tettekre változtatni már az államférfiak feladata. Finnország szerencsés volt, hogy éppen a maga idejében ajándékozta meg a sors ilyen elhivatott államférfival, Johann Wilhelm **Snellman**, **Runsborg** iskolatársa és barátja személyében.

Snellman nem volt lírikus és az álmok embere, hanem a tetteké. Mint bölcsész **Hegel** tanítványa s a „Személyiség fogalma“ című munkájával a legnagyobb gondolkodók sorában foglal helyet. Előbb tanár Svéd- és Németországban, de az alkotnívágyás hazahajtja. Egy kis vidéki városban, Kuopióban „**Saima**“ címmel lapot indít, amelyben megfélemlíthetetlenül küzd a finn nyelv jogaiért. Az iskolákban és a hivatalokban is meg kell adni a finn nyelvet megillető jogokat. A nyelvet nemcsak szeretni, hanem szolgálni is kell. Nemcsak finn érzés, hanem finn tettek is kellene.

MIT TETT A FINN SAJTÓ?

Szavainak gyújtó hatása volt.

Egymásután indulnak meg finn lapok, az ifjuság finnül tanul és finnül beszél. A svéd lapok még bizonyítgatják, hogy a finnek kulturnyelvvé emelése lehetetlen, szükségtelen, hiábavaló, sőt káros.

Az orosz hatóságok ellenségesen állnak a mozgalommal szemben.

Forradalmi jelenséget látnak a finn ujság megmozdulásában, amelynek az a célja, hogy az Oroszországban élő összes finn törzseket egyesítse és elszakítsa a birodalomtól.

Az eredmény egy szigorú rendelet, amely minden finn-

nyelvü nyomtatványt betilt, a vallásos és kereskedelmi irásokat kivéve.

Csak akkor kezdtek szabadabb szelek fujni, amikor II. Sándor cár lép az orosz trónra. Snellman ismét hazajöhetett, előbb tanár, majd pénzügyminiszter lett s a huszadik század fordulóján a finn nyelv a svédvel egyenlő jogokat nyert. KALEVALA feltámadásától eddig mindössze nyolc évtized telt el. E két emberöltőnek megfelelő idő alatt

felébredt és kijegecesedett az a finn nemzeti szellem, amely meg volt győződve arról, hogy a finn népnek hivatása van Európában.

Ma az önálló független Finnország ott áll északon, mint a nyugati kultúra keleti védőbástyája és elszántan néz farkaszemet a Szovjettel.

— s — r

— **PESTI LEVÉL.** A józan polgári közvélemény számára nem jelentett tulságosan nagy meglepetést az a hír, hogy a parancsuralmi törekvések szálláscsinálói között szép számmal talált a rendőrség kommunistákat is. Aki az ilyen földalatti mozgalmak keletkezésével, terjedésével és lélektanával tisztában van, nagyon is jól tudja, hogy a zavarosban való halászás professzionistái milyen meglepő gyorsasággal találják meg az egymáshoz vezető utat, ha zavaros politikai ideológiájuk érvényesülését remélik az együttműködéstől. E kótyagos politikai konjunktúra-lovagoknak csak inge és jelszava különbözik egymástól, de eszközeik azonosak. Politikájuk szimbóluma a pártjelvény, a párt-ing és pártfütyülő, érvelésük színvonalát a röpcédula jelenti s szónokaik a rikácsoló szenvedély dinamikájával terelik el a figyelmet „programjuk“ tartalmatlanságáról. Ha grafikusan akarnánk ábrázolni e szélsőségeket, ama mértani görbét tartanánk legalkalmasabbnak, amely egy darabig távolodik a központtól, de végül önmagába tér vissza. Hogy a kommunistákkal éltek vadházasságban, az csak azoknak lehet kiábrándító, akik minden erővel szerették volna elhithetni a közvéleménnyel, hogy különbség van jobboldali és baloldali szélsőség között. A józan polgár, aki már átvészelte az egyik szélsőség uralmát, ösztönös irtózással fordult el a másiktól. Nem hitt az olyan „programnak“, amely úgy ígér üdvözülést, hogy az egyik kézből kiütött kenyeret odaadja a másiknak. A módszer ismerős volt és éppen ezért gyanus. A mozgalom tehát megmaradt a föld alatt, mert tudta, hogy mihelyt kidugja a fejét a világosságra, kiderül eszmei szegénysege, szociális tartalmatlansága és napnál világosabb, hogy a rosszul átfestett importáru alkalmatlan a nemzeti erők összefogására. Mint a vakondok, amely csak a föld alatt találja meg életfeltételeit, e mozgalmak is ott tenyésznek a legjobban, de elpusztulnak az értelem s józanság napvilágánál. Oda valók, a föld alá s az utóbbi napok eseményeinek hatása alatt merjük remélni, hogy ott is maradnak örökre.

Igen tisztelt szerkesztő ur

nagy érdeklődéssel figyelem az **Ország-Világ** erélyes állásfoglalását az indokolatlan drágaság, az árüzérkedés és általában a kisemberek bőrére menő „gazdaságpolitika“ megnyilvánulásai ellen. Bár az ország sajtója általánosságban is ennyi figyelmet szentelne ennek a kérdésnek, amely nemcsak közvetlen vonatkozásában nyilatkozik meg, de közvetett módon az ország egész gazdasági életére kihat. Higyje el Szerkesztő Ur, én és velem együtt sok millió lakósa ennek az országnak a legnagyobb helyesléssel fogadja azokat a bejelentéseket, hogy

letörlik a drágaságot, megrendszabályozzák a gyáripar, a kartellek és a kereskedelem árpolitikáját.

Nagyon helyes, hogy a hatóságok mindenütt, ahol a háboru érezteti hatását, intézkedéseket tesznek közzé és megtorlásokkal élnek és az is nagyon helyénvaló, hogy Aradváros vezetősége házikézelésü élelmezési üzemek és üzletek megszervezésével, valamint a polgárságnak — elsősorban a tisztviselő osztálynak — szövetkezetbe való tömörítésével kíván mélyreható intézkedéseket alkalmazni. Azonban, engedjék meg a gyakorlati szemmel néző kis embernek, hogy kijelentse: Mindez sem külön-külön, sem együttvéve nem elegendő. Azonnali hatást, valóban jó eredményt csak úgy lehet elérni, ha

a közönséget bevonják az árelenőrzés munkájába!

Mégpedig nem csak szórványos felszólításokkal, nem csak a panaszok tudomásárahozatalára vonatkozó intelmekkel. Nem. Hanem szervezeten, egységesen. Csak úgy lehet jó eredményt elérni, ha — amint külföldön már számtalan helyen történt —

megteremtik az árelenőrző polgárőrséget!

Mi ez az árelenőrző polgárőrség? A kisemberek, a vásárlók gyakorlatilag megszervezett lelkiismerete. Mert nincs egyetlen városnak sem annyi ellenőrző közege és titkos ügynöke, aki megfelelő módon tudná ellenőrizni a meghatározott árak betartását. Néhány tucat jegyzőkönyv lesz legjobb esetben is az eredmény, néhány kihágási ügy és ezzel véget is ér a hatósági ellenőrzés lehetősége. A háziaszszonyokra sem lehet számítani, hiszen aki ismeri a vásárlók lélektanát, az tudja, hogy egy-két leiekért senki sem hiv rendőrt, hogy a drágítást nagyon nehéz bizonyítani, hogy a piaci elárúsítóknak bizonyos „megtorlási lehetőségek“ állnak rendelkezésükre a feljelentők ellen stb. stb.

Egyetlen hatásos ellenőrzési módszer tehát az lehet, ha megszervezik a polgárságot, komoly és déltudatos szervezetbe tömörítik a fogyasztórétegek képviselőit és ezek az önkéntesen vállalkozó, közvetlen és közvetve egy-

aránt érintett emberek állandóan figyelemmel kísérik az árák alakulását.

Az árellenőrző polgárőrségnek valóságos titkos szolgálatot kell fenntartania már csak a tisztösséges kereskedelem érdekében is és a minden kilengésről pontosan tájékoztatott független és pártatlan vezetőség azután hatósági segítséggel tudja majd, hol és mikor kell eljárni. Valóban, a leghelyesebb megjelölés ennek a mozgalomnak megteremtésére a **polgárőrség**, mert igenis, a polgárság vagyonára, a szó szűkebb értelmében vett életlehetőségére kell a szervezetnek ügyelnie.

Hangsúlyozni kívánom, hogy a valóban legfontosabb közszükségleti cikkek árszabályozásán tulmenő intézkedésekre tulajdonképpen nincs is szükség. Az a fontos, hogy ha a húst, zsírt, ruházatkodási cikkek és egyéb nélkülözhetetlen fontosságú áru árát hivatalosan meghatározták, a maximális árakat be is tartásák. Ne úgy történjék tehát, mint Aradon, ahol maximális árnál 10 banival drágábban csak mezszes tojás kapható, míg a használható tojás legalább 1 leuval drágább, vagy ahol a zsír és több más élelmicikk maximális ára csak papíron szerepel. Szóval erre kellene tulajdonképpen csak szigorubban ügyelni, mert ami az egyéb cikkeket illeti, a közönség ebben a vonatkozásban megvédi magát.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nem vásárol.

Akkor, amikor a közönségnek legalább 98 százaléka vásárló és mindössze két százaléknyi rétegről beszélhetünk, akik csak közvetve szerepelnek vásárlókként, de egyenesen vonatkozásban akár, mint termelők, akár mint kereskedők, eladók, a nagy tömeg, a közönség akarva nem akarva visszaüt. Az emberek lemondanak a kávéházzal, a „felesleges“ vásárlásokról, mindenről, ami a kimondottan nélkülözhetetlen szükségletekből adódik. Sőt, már ott tartunk, hogy ebben a vonatkozásban is megszorítások mutatkoznak.

Ha a gazdaságpolitikai tényezők úgy találják, hogy ez így is jó, ha így is megtalálják számításeiket, hát végeredményében erőszak nem alkalmazható, viszont amíg nem késő, figyelmeztetni kell mindenkit arra, hogy

ennek súlyos gazdasági következményei lesznek.

A termelés csak addig fizetődik ki, amíg felvevőképes tömegek számára folyik, csak addig van értelme az üzemek fenntartásának, az üzletek munkájának, amíg vásárló akad. Amikor pedig megindul a szükségletek visszafejlődési folyamata, ez a termelés csökkentését jelenti, ami pedig az alkalmazotti létszám csökkentését eredményezi. Ez tehát újabb fogyasztóréteg elvesztése, a felvevőképes, illetve fogyasztani tudó közönségréteg egyre csökken és végül már nem lesz kinek termelni...

És ha már itt tartok, el kell mondanom azt is, hogy a

sok sirás és sok panasz a gyáripar és a kereskedelem részéről, hogy „ráfizetünk“, hogy „tönkre kell menni“ és minden hasonló, enyhén szólva — tulzás. Sajnos — **tisztelet a kivételnek, hiszen általánosítani nem lehet és nem is szabad** — szinte rendszerré vált korunkban a gyors és minél aránytalanabb meggazdagodás lehetőségének hajszolása.

E sorok írója okleveles, képesített értelmiségi kenyérkereső, 30 esztendeje folytatok keserves küzdelmet a megélhetésért és ma ott tartok, hogy éppen elő tudom teremteni a mindennapira valót, gondjaim vannak és nem szereztem házat, vagyont.

Vannak viszont — jóegynéhányan vannak —, akik lényegesen kevesebb minősítéssel sokkal többre vitték a kereskedelmi pályán és mindazt megszerezték, amiről még ma, 30 évi munka után sem álmodhatom.

Nem, nem állithatom, hogy minden kereskedelmi ágban ugynevezett nagykonjunktura kínálja a meggazdagodási lehetőségeket, sőt vannak olyan kereskedelmi ágak is, amelyekben dekonjunktura mutatkozik. Nem állítom azt sem, hogy a kereskedőknek és vállalkozóknak nincsenek gondjaik, de felteszem a kérdést:

miből származnak tulajdonképpen ezek a gondok?

És azonnal meg is válaszolok a kérdésre:

az általánosan megmutatkozó, túlméretezett terjeszkedési, fejlesztési vágyból és törekvésekből.

A kereskedő és vállalkozó állandóan arra törekszik, hogy fejlessze, növelje, határozottan túlméretezze készleteit. Ha valaki kétszázezer lei befektetéssel üzletet létesít, milliós raktárat akar üzletében felhalmozni és

utolsó cseppig kimeríti a kínálkozó hitellehetőségeket.

Pedig ennek eljön a bójtje is, mert a fogyasztás nem emelkedett, viszont a kötelezettségek alaposan megnövekedtek. A túlméretezett raktárkészlet és igen sok esetben felfokozott magánpasszió túlméretezett teljesítéseket ró a kereskedőkre és ezért az örökös panasz, örökös sopánkodás. Pedig az üzlet a befektetett tőkét arányosan feltétlenül kamatoztatja, meghozza a normális hasznot. De a tulhajtott üzleti elképzelések, hazardirozások és indokolatlan privátigények olyan gondokat eredményeznek, amelyeket állandóan a közönségre áthárítani merénylet nemcsak a vásárlók, hanem a tisztességes kereskedelem alaptörvényei ellen. Viszont a panaszok mellett fennáll a tény, hogy az üzlet megmarad, a felhalmozott árukészlet ott áll a kereskedő rendelkezésére — mindössze fizetni kell. És végeredményében ne feledjük el, hogy a mostani idők azoknak kedveztek, akiknek adóssága volt, akik hitelre vásároltak és még rendelkeznek a megvett áruval, amit most olcsón fizetnek ki . . .

Igen, ez a szellem az, amelynek véget kell vetni, mert végeredményében csak látszat nyereségeket hoz, csak pil-

lanatnyi konjunkturát jelent, de önmagát fojtja meg. Olyan gazdasági összeroppanást eredményezhet ez a tekintetnélküli árpolitika, aminek tengelyében a minél többet nyerni akarás áll, hogy őszintén mondhatom: kereskedők és az egész gazdasági élet érdekében szólok, amikor amellet vannak, hogy az árak ijesztő áradásának végre gátat kell emelni!

dr. g. k.

— **ARAD ZSIDÓ TÁRSADALMÁNAK** köreiben sok szó esik az utóbbi időkben arról, hogy a Szentegylet keretén belül függetlenített titkári állást kívánnak létesíteni. A függetlenített, tehát fizetési állás megélhetést nyújtana annak a kiszemelt munkaerőnek, akit megfelelőnek találnak a Szentegylet ügyeinek intézésére, ami — tekintve az intézmény hitközségi rendeltetését és társadalmi fontosságát, amire fenntartásánál szükség van —, nem könnyű feladat. Az elképzelés körül sok vita zajlik le mostanában, mert a függetlenített titkári állás létesítésének vannak hívei és vannak ellenségei is. Azok, akik felkarolják a tervet, bizonyos méltánylásra érdemes és elvitathatatlan érdemekre hivatkoznak, viszont akik ellene foglalnak állást, arra hivatkoznak, hogy — különösen a mai nehéz viszonyok között — az ilyen állásokat mindenütt **tiszteletbeli jellegű megbízás alapján**, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül látják el.

— **ELADÓ A „FELICIA-VILLA”**. Beszámoltak arról a napilapok, hogy megtisztelő kinevezés folytán eltávozik Aradról **Trimbitioni Traian**, az aradi iparfelügyelőség eddigi vezetője, aki Bucureşti-ben, a minisztériumban működik ezentúl. Az örömet, amit az a körülmény okozott, hogy a rokonszenves, szolgálatkész főtisztviselőt ilyen megtisztelő beosztással a minisztériumban hasznosítják, a sajnálkozás érzéével osztották meg mindazok, akiknek valamikor is dolguk volt **Trimbitioni Traiannal**. Arad kétségtelenül olyan köztisztviselőt veszít személyében, aki minden vonatkozásban belekapcsolódott Arad életébe és már csak azért is szíven viselte a város érdekeit és ügyeit. Társadalmi vonatkozásban sok barát sajnálja a **Trimbitioni-család** elköltözését, amit szomorú árnyékkal von be az a körülmény, hogy a nyáron egy esztendeje, tragikus körülmények között itt lelte halálát bájos, fiatal leányuk, néhai **Trimbitioni Felicia**. Trimbitioniék otthona, a „**Felicia-villa**” — így nevezik a Vladimirescu-uccai házukat — megüresedett, eladó. Nem így gondolták ezt a szülők, akik a szép villát a szegény kis Filiciának szánták, akinek sirja most egyedül maradt itt, hogy a család Bucureşti-be költözött. De ez a sir véglegesen Aradhoz kapcsolja **Trimbitioni Traiant** és feleségét, a sok száz kilométeres távolságon keresztül is...

A főügyész nem tüci,

hogy hatósági közegek vissza- éljenek hatalmukkal

Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy az Ország-Világ beszámolt arról, mint teremtett rendet Ionescu S. Petre aradi főügyész a piacon egy verekedés alkalmával, amikor néhány magáról megfélemedezett rendőr durva tettelegességgel kellemetlenkedett a piaci árusoknak. Most ismét hasonló esetről adhatunk hírt: újból jelenthetjük, hogy

az aradi királyi főügyész nem ismer tréfát, amikor hatóságok tekintélyének megvédéséről van szó, éppen hatósági közegek részéről megnyilvánuló tulkapások ellen.

Az eset azzal kezdődött, hogy néhány hete az Avram Iancu-téren az esti órákban négy rendőrnek szóváltása támadt egy polgári ruhás férfivel, aki ezidőszerint katonai szolgálatot teljesít, mint összpontosított hadköteles és akiről a rendőrök — joggal, vagy anélkül, nem lehet már megállapítani, de nem is fontos — azt állították, hogy ittas. A szóváltásból verekedés keletkezett, a négy rendőr rávetette magát a polgári ruhás férfire, rövidesen pedig olyan épületes botrány fejlődött ebből a „viaskodásból”, hogy hatalmas tömeg gyűlt össze a verekedők köré. A kifejezést különben módosítanunk kell, mert verekedésnek általában azt mondják, amikor mindkét részről verekednek. Jelen esetben azonban a küzdelem az első percekben eldőlt, a négy rendőr tulereje nyomban felülkerekedett és ettől kezdve már csak ve-résről lehetett szó.

A verekedés zajára összegyűlt tömegben volt egy diák is. A fiatal fiu ugylátszik nem értette, miért kell négy jól-megtermett rendőrnek az Avram Iancu-téren, nagy közönség előtt összevernénie egy ismeretlent és ártatlan jóhíszeműséggel megkérdezte a rendőröket, hogy ugyan miért is gyakorolják hivatalos hatalmukat ilyen különös módon. Ez azonban már több volt a megengedhetőnél. A rendőrök sértve érezték magukat. Ugy fogták fel a kérdést, mint a közönség részéről megnyilatkozó ellenséges hangulatot. Kihívásnak vették. Mivel pedig ilyesmit nem voltak hajlandók eltűrni, a már megkezdett „műveletet” nyomban kiterjesztették a fiatal fiura is. A diák tehetetlenül tiltakozott a tettelegesség ellen és ugyanezt tette egy éppen arrajáró köztisztviselő is, akit felháborított, hogy egy gyermekembert vernek a rendőrök. A következő percben a közvihatalnok is megtanulhatta, hogy mit jelent az, amikor valaki négy rendőrt „megakadályoz hivatalos hatalmuk gyakorlásában”. A magukról

megfelekedezett emberek igazságosan megosztották öklük munkáját a most már háromra szaporodott áldozatok között és azután, mint akik jól végezték dolgukat, távoztak.

Az ügyről feljelentés útján értesült **Ionescu S. Petre** vezető főügyész, aki nyomban felhívta távbeszélőn **Murgau Liviu** rendőrkezeset, az aradi rendőrség kitűnő vezetőjét, aki felháborodottan értesült arról, hogy mi történt.

A vezető főügyész által megindult vádhatósági eljárásal párhuzamosan házivizsgálatot is indított azzal, hogy a vizsgálatot vezető rendőrtisztnek a legerélyesebb megtorlás alkalmazására adott utasítást.

A négy rendőr azonban tagadott, közvetlen bizonyítékokat nem igen lehetett találni, a vizsgálat már csaknem negatív eredménnyel zárult, amikor ismét közbelépett a vezető főügyész.

Ionescu S. Petre, a vádhatóság vezetője személyesen rendelte kihallgatásra az ügy szereplőit és három és fél óra hosszat tartó izgalmas szembesítés, vallatás és a keresztkérdések alkalmazásának pergőtüze után meg volt az eredmény: mind a négy rendőr beismerő vallomást, a vádakat megerősítő nyilatkozatot tett.

A vádhatóság erre áttette az ügyet a bírósághoz és a rendőrség házivizsgálata is a beismerő vallomások alapján folytatódik most már.

Aradközönsége a legmagyobb megalégedéssel és elégtel-
tellemmel veheti tudomásul, hogy a királyi vádhatóság élén olyan férfi áll, aki minden tulkapást azonnal megtorol. Különösen nagy figyelmet szentel a vezető főügyész az olyan eseteknek, amikor hatósági közegek feledkeznek meg hivatásukról és erőszakoskodnak, vagy éppen tettelegességekre ragadtatják magukat. **Ionescu S. Petre** vezető főügyész az ügyvel kapcsolatosan kijelentette:

sulyt helyez arra, hogy a nagyközönség megtudja az ilyen eseteket.

Rámutatott arra, hogy a hatóságok tekintélyét nem sértheti ezeknek a tulkapásoknak nyilvánossághozatala, mert hiszen

csak elszigetelt esetekről van szó, ami kivételt képez és csak megerősíti azt a szabályt, hogy a közszolgálatok terén rend van.

Aminek megsértése nyomban feltűnik és magával vonja a legerélyesebb büntetés alkalmazását. A vádhatóság vezetőjének véleménye szerint nem közérdek az ehhez hasonló esetek agyonhallgatása, mert éppen a megmutatkozó érellyes fellépés az, ami a legkitűnőbb morális hatást gyakorolja.

Ez emeli a hatóságok tekintélyét és megnyugtatta a közvéleményt.

Természetes, hogy **Murgau Liviu** dr. rendőrkezes a

legteljesebb támogatásban részesítette a vezetőfőügyész erélyes eljárását. Ez a nagy tudású vezető rendőrtiszt, aki valószínűleg átszervezte az aradi rendőrséget és minden téren közhasznú ujitásokat vezetett be,

nem türheti azt, hogy munkáját magukról megfélelkező alantas közegek elértéktelenítsék a közönség szemében.

Mialatt a rendőrség zöme — tisztikar és legénység — önfeláldozó lelkiismeretességgel teljesíti nehéz kötelességét, akadnak olyanok is, akik megfélelkeznek hivatásukról, olyan dolgokat engednek meg maguknak, amelyeket polgári személyeknél is üldöz a törvény. Sokszorosan esik tehát a törvénysértés latba éppen akkor, amikor olyan testület tagjairól van szó, akik éberem örködnek a törvények tiszteletbentartásán. **Murgau Liviu dr.** rendőrkapitány minden ilyen — egyébként óhatatlan — tulkapást a legnagyobb eréllyel megtorol.

Az a buzgalom és határozottság pedig, amellyel az aradi királyi vádhatóság vezető főügyésze a közönség védelmére kel minden egyes eléje kerülő esetben, ahogyan örködik azon, hogy a köztisztviselők és közalkalmazottaknak kijáró tiszteletet ne éppen ezek csorbítsák meg, nagyszerű példaadás. Ez az a szellem, amelyet a jelenlegi kormányzat hirdet és képvisel. És amelynek a közélet minden vonatkozásában érvényesülnie kell.

— **PRO DOMO.** Amikor az **Ország-Világ** legujabb számát szétküldjük, utjára bocsájtunk egy üzenetet is olvasóinkhoz. Üzenetet arról, hogy mi hűek maradunk önmagunkhoz, elveinkhez és ahhoz az igazsághoz, amelyet nemcsak vallunk, de vállalunk is, nevezetesen, hogy **nem lehet a mai idők minden terhét áthárítani.** Annak ellenére, hogy minden megrágult, hogy a megélhetés és a lap előállítási költségei minden vonatkozásban többbe kerülnek, **az Ország-Világ árát nem emeltük fel és a lap terjedelmét sem csökkentettük.** Ezt az utóbbi módszert, mint a terhek áthárításának kevésbé észrevehető lehetőségét, valamennyi napilap igénybe vette már, az ujságok csökkentett oldalszámban jelennek meg. Az **Ország-Világ** nem tartja összegegyeztethetőnek elveivel és célkitűzéseivel a lapáremelésnek semmilyen formáját és ezért **továbbra is szokott terjedelmében, az eddigi ár megtartásával jelenik meg.** Nem kérünk semmi mást olvasóinktól, mint azt, hogy továbbra is támogassanak. Úgy érezzük, megérdemeljük ezt a támogatást, mert igazságos ügyet szolgálunk és **minden kiállításunk az igazság jegyében történik,** még akkor is, ha ennek kimondása látszólag saját érdekeinkbe ütközik. Az **Ország-Világ** megmarad továbbra is annak, ami eddig volt: **tántoríthatatlanul küzd a közérdekért, a kisemberek ügyéért és az igazságért.**

— **FELTŰNŐ NEMZETKÖZI VONATKOZÁSÚ TRANZAKCIÓRÓL** beszélnek sokat az utóbbi időben biztosító-körökben. Az **Angol Elemi Biztosító** néhány délkelet-európai alapítása átment a **Colonia** nevű kölni német biztosítótársaság érdekeltségébe és mivel az **Angol Elemi Biztosító** érdekkörébe tartozott a **Britannia-biztosító társaság**, ez a vállalkozás is a kölni német biztosítási érdekeltség körébe került. Érdekeltek körökben nagy meglepetést keltett ez a változás már csak azért is, mert hiszen a biztosítási ügylet bizonyos vonatkozásban rokonszenv és főképpen bizalom dolga. Amikor a **Britannia** iránt az ügyfelek bizalmat mutattak, ez a biztosítóvállalatnál keresztül a nagy angol érdekeltségnek szólt, amely hatalmas kiterjedésével, összeköttetéseiével és anyagi felkészültségével minden meglepetést és minden, a biztosítás keretén belül előfordulható „balesetet“ kizárt. Vitás most már, hogy vajjon a felek megkérdezése nélkül ilyen bizalmi ügyletekkel kapcsolatosan létrejött tranzakció kötelezi-e a biztosítottakat is, akikre talán mégsem lehet rákényszeríteni azt, hogy bizalommal legyenek egy rájuk kényszerített társaság iránt, amelynek sem személyi összetételét, sem üzleti politikáját nem ismerik. Tarthatnak-e igényt kártalanításra azok a biztosítottak, akik a megkérdezésük nélkül létrejött tranzakció következtében meg akarják szüntetni biztosításukat és egyáltalában kiengedik-e az érdekeltségváltozást ellenzőket az obligóból? Mindenesetre valószínű, hogy a tranzakció bizonyos változásokat eredményez majd az érdekeltek biztosítótársaságok ügymenetében.

— **JÓ TIZ ESZTENDEJE**, hogy ez a fogalom: „**Lomási ügy**“ a köztudatba került, mégis változatlanul kísért, a legkülönbözőbb vonatkozásokban újra és újra felbukkan a nagyszabású zsarolási eset. Az évek hosszú során keresztül beigazolódtott, hogy egy ilyen „**ügy**“ mennyi alapot és ötletet szolgáltat a különböző visszaélésekhez és mennyi gondot okoz a hatóságoknak, no meg a vállalatnak is, ahonnan kiindult az „**eset**“ tengeri kigyója. Hála a jól összeválogatott igazgatóságnak elejét vették ugyan minden komoly támadásnak, ami az eredeti „**ügy**“ nyomán származott volna, minden variálását lehetetlenné tették az eredeti ötletnek, mégis időnként újra és újra felbukkan, vagy a „**Lomási ügy**“ valami kései utóregzése, vagy holmi zsaroló volt Lomási-tisztviselők ártalmatlanná tétele, esetleg más vállalatoknál a Lomási-recept szerint megkísérelt manőver hire. Igen, a „**Lomási ügy**“ évek múltán is kísért, az ok változatlanul fennáll és nem lehet eltüntetni az emlékeztést a köztudatból. Azt pedig, hogy ez mit jelent, mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy benfenntések becslése szerint a nagyvállalatnak eddig **több, mint 100 millió leijébe került a nagyszabású érvágás**, amelynek nyomán még ma is csurran-cseppen a drága gazdasági éltető táperő, — a pénz...

Bonyadalmas perek

hullámmaiñ vergődik az aradi Vojtek-gyógyszertár

Érdekes jogi viták középpontjába került Arad legrégebbi gyógyszertára, az 1760-ban alapított **Vojtek-gyógyszertár**. Ezt a patikát a **Vojtek**-család ősei fejlesztették azzá, aminek most már évtizedek óta ismerik Aradon: megbízható, előkelő, keresett gyógytárrá, amelynek ugynevezett **reáljogát** néhai idősebb **Vojtek** Kálmán gyógyszerész halála után özvegye örökölte, míg a patikavezetést egyik fia, **Vojtek** Géza gyógyszerész vezette. **Özvegy Vojtek** Kálmánné 1937-ben bekövetkezett halála után a gyógyszertár, mint vagyontárgy az örökösökre maradt, a vezetést pedig továbbra is **Vojtek** Géza gyógyszerész látta el. Később

az örökösök elhatározták, hogy eladják a gyógytárat és az öröklött reáljogot, ami ugyanis annyit jelent, hogy a gyógyszertár-jogosítvány örökletes és bármikor adásvétel tárgyát képezheti. Ugy a patika-jogot, mint a gyógyszertár berendezését, felszerelését és raktárát

Reiner Sándor pécskai gyógyszerész vásárolta meg 3,000.000 leiert

olyan feltétellel, hogy a vételár kétharmadrészét kifizeti a két örökösnek: **Vojtek** Ilonkának és **Vojtek** Kálmán főmérnöknek, míg a harmadik örökös, **Vojtek** Géza gyógyszerész, a vételár fennmaradó egyharmada erejéig társ marad a patikában.

Reiner Sándor a vételár kétharmadát majdnem teljes egészében ki is fizette, mindössze mintegy 180.000 lei maradt fenn a szerződés értelmében azzal, hogy az átadás után két hónappal válik esedékessé ez a tétel. **Vojtek** Géza számára a gyógyszertárban hagyott egyharmadrésznyi vételár-összeget aranyértékben biztosította **Reiner Sándor** és ugyanakkor haszonélvezet címén havi 10.000 lei folyósítására kötelezte magát.

Miután reáljogu gyógyszertárról volt szó, amely a régi magyar törvények értelmében szabad adásvétel tárgyát képezheti, senki sem gondolt arra, hogy az ügylettel kapcsolatosan valamilyen bonyodalmak keletkezhetnének. A felek mindkét részről a legkorrektebbül jártak el és semmiféle fennakadás nem történt volna, ha bizonyos közbejött rendelkezések bonyodalmakat nem okoznak.

Az ügy azonban olyan váratlan fordulatot vett, amelynek fejleményei előreláthatólag még évekig foglalkoztatják majd a birói fórumokat.

Az történt ugyanis, hogy az adásvételi szerződés megkötése után megindult az átírássra vonatkozó eljárás, ami váratlanul huzódott, majd elutasító döntés érkezett Bucu-

rejtiből. Közben pedig **Vojtek Kálmán** és **Vojtek Ilonka** érvényesíteni akarták a vételárból még kifizetetlen 180.000 leire vonatkozó jogukat, hangoztatva, hogy nekik semmi közüik nincs és nem is lehet ahhoz, hogyan intézi el **Reiner Sándor** az átirás alakosságait. A határidő, amit a szerződés előír, lejárt, a maguk részéről tehát azt kívánják, hogy a vevő fizesse ki a vételár hátralékát. **Reiner Sándor** nem volt hajlandó teljesíteni ezt a kívánságot, mire a két örökös pert indított ellene. A perben **Reiner Sándor** azzal érvel, hogy még ma sincs a patikajog birtokában, tehát az adásvételi szerződés nem ment maradéktalanul teljesedésbe, éppen ezért mindaddig nem fizet, amíg az ügy teljes rendezést nyer.

A pertől függetlenül pedig tovább folytatódott a reáljog érvényesítésére megindult kezdeményezés. Amikor minden érvelés és közbenjárás hiábavalónak bizonyult,

az örökösök állampert indítottak, kérve a bíróságtól a reáljog átirásának elrendelését.

Az államper azonban a táblánál elakadt, mert a bíróság nem tudott dönteni és az iratokat felküldték a közegészségügyi minisztériumhoz döntés végett. A minisztérium viszont arra az álláspontra helyezkedett, hogy a peres ügyben döntően a bíróság és visszaküldte az iratokat a táblához. Innen ismét a minisztériumba küldték az iratköteget, mire rövidesen visszaérkeztek az ügyiratok, úgy hogy

valóságos labdázás indult meg a bíróság és a minisztérium között az aradi Vojtek-gyógyszertár reáljogának érvényesítésére vonatkozó okmányokkal.

Közben pedig újabb rendeletek láttak napvilágot, amelyek részben vizsgák letételére kötelezték a gyógyszerészeket, másrészt arról rendelkeztek, hogy azt a gyógyszertárat azonnal eladásra kell bocsájtani, amelynek tulajdonosa betegség, vagy bármely más ok miatt kénytelen távol lenni a patikától. Ez természetesen tovább bonyolítja az amúgy is kuszált ügy szálait, amelyek közül most már csak az bizonyos, hogy

kereskedelmileg a Vojtek gyógyszertár Reiner Sándor tulajdonát képezi, viszont jogilag változatlanul a Vojtek örökösök a tulajdonosok.

És éppen ez a két, egymásnak ellentmondó tény az, amely az egész, eredetileg egyszerűnek ígérkező adásvételi ügyet bizonytalanná, jogesetté tette, amellyel előreláthatólag sokat kell bajlódnia a birói fórumoknak.

Játzának bizalommal a Loteria de Stat

Colectura Oficiala-nál

Főelárusítóhely: Cluj, Regina Maria No. 46.

Arad: I. OLARIU, Str. Bratianu 3.

Az örök vándorok...

(Temesvár.) Ilyenkor október utolsó napjaiban, november elején valahogy felfordul az ucca képe. A sok társzekér, kocsis, teherautó viszi, hozza, szállítja a városi ember cók-mókját. Költözködik.

Hallatlanul groteszkül és kicsit elszomorítóan hat ez a sok butordarab, amely mostanában végighordozódik a város egyik végéből a másikba. Mint a visszájára fordított ruha, olyan suta és szegényes még a legelőkelőbb holmi is a napfény éles, könyörtelen világitásánál. A garnitúra, amely a meghitt sarokban olyan hangulatos és otthonos volt, most az ucca fényében rozzant rugóival, bánatosan kilógó lószőr bélésével olyan, mint egy szomorú csacsi. A puha heverőt, amelyen annyit álmodoztunk hanyattfekve, most markos munkáskezdek ragadják meg és fektetik a hátára, égnék meredő lábakkal, mint egy döglött teknősbékát. A kajlán kilógó lámpaernyő, az esernyőtartóba gyömöszölt szobor mind valahogy a tárgyak forradalmát szimbolizálják, a tárgyakét, amelyek egyszerre fellázadtak és elkezdik élni a maguk néhány órát tartó álméletét.

Ilyenkor derül ki, mennyire kulissza az egész életünk berendezése, mennyire gyámoltalanok esettek a tárgyak, amelyeket megfosztottak megszokott helyüktől, ahol egyedül tudnak csak érvényesülni. Ilyenkor látszik meg, amit mindig tudtunk ugyan, de valahogy a tudatunk aljára süllyesztettünk és nem vettünk róla tudomást, hogy a szekrénynek csak három kidolgozott oldala van. A negyedik az nyers és kietlen, mint maga a valóság, amelyet csak elkenődöz a kicsinosított, kipolitirozott másik három oldal. A szinpad szobának három fala van, mégis illuziót tud kelteni, a költözésnél rebbenünk csak rá, hogy a valóságnak vélt lakásunk is csak diszlet, amely a szőbbik felét nyújtja felénk, de amelyet, ha kiragadunk a maga megszokott környezetéből, ahol hatni és illuziót kelteni tud, épp oly sivárrá lesz, mint a szufitafénytől megfosztott szinpad kelléktár.

Valahogyan tipikusan városi dolog ez a költözködés.

A falusi ember, akinek akármilyen szűk is a vityilója, nem igen hagyja el azt. Ott születik, ott nevelődik fel, oda házasodik, onnan viszik ki a temetőbe. Csak a gyökerét vesztett városi ember hagyja el mindig azokat a kis lyukakat, ahová ideig-óráig beveszi magát. Nem az ő tulajdona, csak bérli. Ha dolga elszólítja vagy megunja magát, odébbáll egy házzal.

Ez a költözködési láz természetellenes. Nincs párja a természetben. A madár, amely ősszel elvonul, hogy tavasszal visszatérjen, az időjárás viszontagságai következtében vál-

toztatja lakóhelyét. Két lakása van, de az egyikből mindig visszatér a másikba. Hogy úgy mondjuk, a legközpontibb fűtés kérdését oldja meg a maga egyéni, ösztönös módján. De az ember, a városi ember költözködése egészen más természetű.

Miért költözködik voltaképpen a városi ember? Mi az, ami hajtja, üzi, kergeti, hogy soha ne tudja helyét megtalálni, hogy modern Ahasverusként bolyongjon a körengeteg sikátorainak egyikéből a másikba.

A gyökértelenség az egyik ok, már mondtuk. A tulajdon röghözkötöttségének hiánya, ezt is említettük. De van egy harmadik is, a változatosság vágya.

Cinikusak vagyunk és mindent megununk. Könnyen lelkesedünk és könnyen ki is ábrándulunk. Nem tartunk ki semmi mellett, folyton új és más kell nekünk. És nagyon hamar rájövünk arra, hogy a lakás már nem igazi lakás, csak kulissza, életünk pillanatnyi disze. És ezt a kulisszát akkor és oly gyakran változtatjuk, ha valami belül, a legbensőnkben nincs rendben. Ha nem vagyunk megelégedve magunkkal vagy másokkal, ha ezen változtatni nem tudunk, akkor megváltoztatjuk a színpadot, amelyen örök komédiánkat játszuk és ideig-óráig magunk is elhisszük, hogy az új lakás új embert formál belőlünk. Aztán amikor észrevesszük, hogy nem történt semmi, minden maradt a régiben, újból becsapjuk magunkat és ismét csak — költözködünk. Mindennapi életünk rozszant kereteit felrakjuk a társzekérré, végighurcoljuk a városon és rövid időre megint bediszletezünk magunknak egy színpadot, ahol újra ágálhatunk és pózolhatunk.

Ezek a méla gondolatok foglalkoztattak bennünket, bevalljuk, nem egészen érdektelenül, lévén magunk is közelesen szenvedő részesei egy ilyen költözködésnek. Lapunk egy barátja, aki ezt végig csinálta a napokban, így sóhajtott fel megkönnyebbülten:

— Csakhogy vége van már az egésznek! — mondja. — Szörnyű volt ez a három hónap. Mert először is ott kezdődik az egész, hogy az ember felmond, amíg erre elhatározza magát, ne is beszéljünk. Végre felmond az ember. Akkor kezdődik a lakáskeresés. Kilencvenkilenc lakás és néhány száz emelet után végre megtalálja a megfelelőt. A megfelelő? Most kezdődik azonban csak igazán a munka. Kiderül, hogy a rekamiert, amit tavaly megtoldottunk tíz centivel, tizenötöt meg kell rövidíteni. A szekrény is csak úgy fér be, ha levágunk valamit belőre. A szőnyeg, amit nemrég szerezünk be, vagy kicsi vagy nagy, tehát hozzá kell venni, vagy el kell adni, vagy ki kell cserélni, de pont úgy, ahogy van, semmikép se jó.

— Végre megvagyunk mindennel — folytatja jeles barátunk. — Akkor kezdődik a kopott tárgyak javítása. A

szállítók, a festők mindent elvisznek. A sógoréknál alszunk vagy a földön, esetleg két összetölt karosszéken. Ez is elmulik. Akkor kezdődik a csomagolás. Kölcsönkérni koffert innen is, onnan is. Semmi sem elég. Kidobunk mindent, amit nélkülözni tudunk. Most a szállítóval kell tárgyalni. Kiderül, hogy hét óra harminckor a Józsefvárosban kell lennie, negyedkilenckor viszont a Gyárvárosban. Végre minket is elhelyez. Hogy a megbeszélte időre nem érkezik meg, az természetes. Idegeink addigra már úgy is a tetőpontra hágtak.

— Vacsorát már napok óta nem ettünk, mert saját gáz-sütőnket már átszerelték az új lakásba. Három napja nem vettünk fel tiszta ruhát, mert minden el van csomagolva. Azonban mindennek vége van egyszer, a költözködésnek is. A szobor orra kicsit letört, a szekrényről leverték a politurt, az új szőnyeget végighasították, a méteres fikusznak letörték a koronáját, de már benn vagyunk az új lakásban. Most kezdődik ismét a haddelhadd. A földön alszunk ugyan, de új otthonunkban. Az egész lakásnak festékszaga van, a tükörsima padlóra nem merünk rálépni, tiszteljük, de már utáljuk is. Félév, egy év és már ismét új lakás felé nézünk . . .

Igen, igen . . . addigra elfelejtettük a költözködés „örömeit“, a kis összeveszést a háziurral, a házfelügyelővel és ismét a lapok „Kiadó“ rovatát böngésszük. Kezdődik az egész előlről . . .

Beszámolt az Ország-Világ arról a pereskedésről, amely a **Waggon Lits** menetjegyiroda és utazási vállalat, valamint volt tisztviselője, Horovitz Ernő között indult meg, a tisztviselő váratlanul történt elbocsájtása kapcsán. **Horovitz** Ernőt Aradon sokan ismerik és amikor néhány hónapja felmondták állását, általános meglepetést keltett, mert mindenki úgy tudta, hogy az utazási vállalatnál szép előmenetelt tett tisztviselő munkájával megelégedettek. Az elbocsájtás miatt **Horovitz** Ernő ügyvédje útján 152.428 lei erejéig keresetet indított a vállalat ellen az aradi munkabíróság előtt, ahol a napokban tárgyalták ügyét. Az ügyben az alperes vállalat ügyvédje az illetékesség elutasítását kérte, hivatkozással arra, hogy a **Waggon Lits** nem aradi vállalat, ügyeit bucareştii központból intézik, tehát nem perelhető Aradon, hanem a bucareştii munkabíróság lenne illetékes az ügygel foglalkozni. A bíróság az érvelésnek helytadott és ezen az alapon illetéktelenség címén elutasította a keresetet. Jogász körökben élénk feltűnést keltett az érdekes bírói döntés.

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik eredeti cikkeinket, tudósításainkat és külföldi leveleinket, de csakis lapunk vagy cikkiróink megnevezésével!

szives figyelmébe ajánljuk a hosszútávfutókat is

Néhány napja a Brassói Lapokban rendkívül lehangoló cikket olvastam. Jó félhasábos cikkben panaszolta el kitünő laptársunk, hogy az ország sportéletét nagy veszteség fenyegeti, hogy ez ellen tenni kellene valamit, mert ez megengedhetetlen. **Kiss György** — állapítja meg cikkiró kartársunk —, a kitünő rövidtávfutó megfelelő elhelyezkedés hiányában kivándorolni készül, másutt próbál szerencsét részben munkarejével, részben pedig rövidtávfutói képességeivel. Új rajthelyet keres **Kiss György**, külföldön akar futni és ez a tény bizony a szégyen pirját lophatja nemtörődöm sporttársadalmunk egyetemességének orcájára.

Igaz ugyan, hogy nem tartozom sporttársadalmunk egyetemességéhez, de e sorok olvasása közben magamnak is kipirult az arcom. Már azt hittem, hogy régen nem tudok pirulni, de ahogy ezt a cikket olvastam, ahogy tudomásul kellett vennem, hogy **Kiss György** itthagyni készül bennünket, hát — némi jóleső elégtétellel, hogy hát mégis tudok — elpirultam.

— **Hogyan** — kérdeztem magamtól — **hogyan? Hát lehetséges ez? Kiss Györgyöt hagynánk kivándorolni?**

És ahogy így sópáncskodtam, csodálkoztam, megleégedetten vettem tudomásul, hogy ime, Erdély egyik legnagyobb magyarnyelvű napilapja nem fásult még el a finom árnyalatok megítélése iránt. Nem csupán arról ír cikkeket, hogy ez az unalmas háboru már hetek óta tombol, vagy arról a másik unalomról, hogy ismét eltűnt egy ország a térképről és a független országok sorából, szóval egyéb nagyfontosságú kérdésekkel is behatóan foglalkozik. Mert ugy-e a munkanélküliség is fontos tényezője a világeseményeknek, még akkor is, ha holmi szürke egyénekről és tömegekről van is szó. Hát még akkor, ha **Kiss György** rövidtávfutót készletti kivándorlásra...

Mondom, jól esett ez a figyelem, ez a meleg érzésmegnyilatkozás és csak úgy felületesen gondoltam arra, hogy érdekes, milyen nagyjelentőségű kérdéshalmaz ez, ez az egész munkanélküliség-ügy, ami mégsem rövidtávfutói magánügy végeredményében, hanem nagy, égetően fontos nyílt kérdése a közeledő télnek. Éjszakáról-éjszakára térthődítva, minden nap határozottabban megmutatkozva, közeledik az az évszak, amelynek körülményei legkedvezőtlenebbek a szegényeknek. Itt az ősz és közeledik a tél, ezernyi gond terheli az összes munkanélküli **Kiss Györgyök** vállát.

Ezek az emberek nem rövidtávon futnak, hanem hosszú távon, az élet hosszútávfutói, akik kétségbeesetten, re-

ménytelenül loholnak az élet irtózatosa megnyult távolságain, a távolságokon, amelyek egy-egy falat kenyérhez vezetnek.

Itt, ezen a hosszútávú pályán nincs cél, mert a végét csak a nagy semmi, a halál jelenti, nincs taps és nincs ünneplés, itt csak a kimerítő, földreterítő, kétségbeesett futás lehetősége kínálkozik, vagy helyesebben kényszeríti magát a távfutóra.

Ezren és ezren otthonukból kikergetett milliók futják a céltalanság távfutását és újabban egyre kevesebbet olvasunk róluk a lapok hasábjain, az események tengerében.

Minden tiszteletem és becsülésem Kiss György rövidtáv-futóé. Érzékelem és értékelem elkeseredését, hogy nem tud álláshoz, megfelelő elfoglaltsághoz jutni. De bocsánatot kérek, engedjessék meg nekem a kérdés:

hány ezer képzett jogász, mérnök, orvos, tisztviselő, ki-tűnő könyvelő és szakképzett munkaerő rajtol Kiss Györggyel együtt minden nap a fellelhető munkahelyekre való elsőnek beérés reményében.

Bocsánatot kérek, ez nem sportszerű ez a panaszkodás, már csak azért sem, mert nem a **Brassói Lapok** cikkírója által említett sportember az egyedüli, aki nem ért célt, vagy legalábbis megfelelő célt ebben a futóversenyben. A változott viszonyok ezeket kényszerítenek tétlenségre, pedig szívesen dolgoznának, sőt munkahely is akadna bőségesen számukra. Mégis, még a pályáról is kiállították a szerencsétleneket. Mit szóljanak ezek a hosszútávfutók és mit szóljanak azok, akiknek fütetlen szobájába egyre kegyetlenebbül terpeszkedik el Tél Őfelsége, a legkegyetlenebb zsarnok?

Az itt elmondottak távolról sem jelentik azt, hogy nem értékelem: milyen veszteség lenne az ország sportélete számára, ha **Kiss György** ezentúl más országban futna. A futópályán és a kenyérért folytatott küzdelem mezőnyében. **Ám** minden tárgyilagos bíráló megítélheti: **Kiss Györgyben** a hiba végeredményében. Mert miért ragaszkodik a rövidtávhoz, amikor a megélhetésért futott táv lélegzetfójtóan hosszú, céltalan és milliók számára legalább annyira ménytelen, mint az állástalanság miatt panaszkodó sportembernek. Azzal a különbséggel, hogy a többi „hosszútávfutó” még ki sem vándorolhat. Külföldön is van belőlük éppen elegendő...

Fényképész sok van, de gyermekfényképész csak:

Székely André

Arad, Bulevardul Regina Maria No. 22.

Nem hallgathatjuk el,

— hogy a nyilvánosság előtti szerepléstől gondosan visszavonulva, szigorúan hivatásának élve, **Stinghe Dumitru** ezredes, megyei prefektus sok olyasmit intéz és tesz, ami bizony a nyilvánosság elé kívánkoznék. Aradmegye prefektusa, ez a katonásan erélyes, de az ügyek leghalványabb árnyalataira is figyelmes férfi, valóban méltóan képviseli azt a szellemet, amelyet a kormány belső közigazgatási vonatkozásban hirdet. És amelynek eredményeiről csak azok beszélhetnének igazán, akik személyes tapasztalattal tudták meg, mi az a gyors, pontos és méltányos elintézés, mi az a fegyelmezett elintézés, amikor a polgárok érdekeiről, közügyekről, magánemberek elszigeteltnek látszó, végeredményében azonban mégis a közösséget érintő kérdéseiről, kívánságairól van szó. **Stinghe Dumitru** ajtaja nyitva áll mindenki számára és az ezredes-prefektus figyelmesen meghallgat minden eléje kerülő ügyet. Ha pedig a kérelmekben, panaszokban, kívánságokban felismeri az igazságot, ha meggyőződik arról, hogy jó ügyet vittek eléje, intézkedései gyorsak, határozottak. Nem kerülgeti a bürokrácia tekervényes ösvényein az igazságot, hanem katonás intézkedéssel lényegében intézi el az eseteket és ezzel sok-sok tisztelőt szerzett magának, főképp a megye területén. **Stinghe Dumitru** ezredes prefektus számára ~~nincsenek kis ügyek~~, amelyek megtorlódnak a prefektusi szoba ajtajában. Ez a magyarázata annak, hogy a megye ügyeit intéző magasrangu katonatiszt iránt hivatali tisztségének kijáró tiszteletet messze meghaladó nagyrabecsülése nyilvánul meg minden vonalon.

— hogy megint egyszer igazunk volt. Igazunk volt, amikor legutóbb ismét felemeltük szavunkat az állással kecségető apróhirdetésekkel ügyeskedő szélhámosok szabad garázdálkodása ellen és hatósági közbelépést kértünk a hi-zékeny kisemberek védelmére. Ezuttal is az események igazolták állásfoglalásunkat, amit természetesen változatlanul a kisemberek érdekeinek védelme, az igazságtalanság elleni könyörtelen ellenségeskedés vezetett. Egyik legutóbbi lapszámunkban megírtuk ugyanis, hogy aradi és más erdélyi lapokban érdekes apróhirdetés jelent meg, amely szerint egy nagyvállalatnál vagy tizféle állás vár betöltésre, az érdeklődők csak küldjék be ajánlataikat „szorgalmas“ jelígre a különböző lapok kiadóhivatalaihoz. Megjegyezte még a hirdetés, hogy az ajánlatokhoz tizenkét lei válaszbélyeg mellékelendő. Ezzel kapcsolatosan felsoroltuk azokat az okokat, amelyek amellet szólnak, hogy az ilyen „szorgalmas“ hirdetőknem a szorgalmas munka, hanem a fáradságnélküli, könnyü pénzszerzés a céljuk. Most Bucureștiből érkezett jelentés arról számol be, hogy ott két körmönfont szélhámost

fogtak el, akik szintén apróhirdetésekkel „szorgalmaskodtak“. Hiszékeny embereket csaptak be a legegyszerűbb trükkökkel mindaddig, amíg a rendőrség rajtuk ütött. Ezzel a bucureştii közrendészeti hatóságok országosan követendő példát szolgáltattak.

— hogy egy ismert aradi hajadonnak érdekes, sőt értékes levelet hozott a posta. Az illető hölgy közvetlen és meleg baráti kapcsolatot tartott fenn a nemrégiben Aradról külföldre költözött testvérpár egyikével. Ugylátszik az érzelmeket az Óceán sem képes elmosni, az ezernyi kilométerek nem szüntetik meg, sőt kihangsúlyozzák. Ezzel magyarázható, hogy a feltűnően csinos aradi hölgynek a braziliai Sao-Paoloból érkezett legutóbbi levelében meghívás érkezett: utazzék ki az aradi testvérpár után Délamerikába. A levél küldője utlevélről, utiköltségről, beutazási engedélyről, utlevélláttaomozásról, szóval minden elképzelhetőről gondoskodik, ha kérését a címzett teljesíti. Aradon úgy tudják, hogy a címzett nem sokat gondolkodik, hanem máris megtette az előkészületeket a nagy utra, hogy elinduljon az Ujvilágba, amelynek Sao-Paolo nevű szép nagyvárosa nem is lesz számára olyan idegen . . .

— hogy a sportvonal indítása felett érzett örömünkbe megint öröm vegyül. Mert őszintén örülünk annak, hogy míg Európában ezerféleképpen gátolják a közlekedést és három európai nagyhatalom fegyveres hadseregekkel zárta el egymástól határait, addig nálunk olcsó utazási lehetőséggel könnyítik meg a Budapestre való utazást. Az öröm pedig, ami örömünkbe vegyül, az a tény, hogy az „olcsóság“ már csupán emlék maradt a régi sportvonalok után. Ezidőszereint az a helyzet, hogy egyenesen fényűzésszámba megy a mai viszonyok között sportvonattal Budapestre utazni, amihez hozzájárul a valutáris differenciákkal és komplikációkkal járó nehézségek sora. Ez oka annak, hogy mind kevesebben jelentkeznek a sportvonattal való utazásra és már előrelátható, hogy a jelenleg indított kezdeményezés során lényegesen megcsappant érdeklődés mutatkozik.

— hogy a város cseppfolyós gázellátására vonatkozó városi kizárólagossági jog koncessziójára kiírt pályázatok sorozatában a legutóbbi, amelyet a napokban kellett volna lebonyolítani, ismét eredménytelen maradt. Tekintettel arra, hogy az érdekelt vállalatok nyilvánvalóan el akarják gáncsolni a város törvényadta jogának érvényesítését, egyszerűen nem nyújtottak be ezuttal sem ajánlatot, úgy hogy a gázellátás koncesszióját a városvezetőség kizárólagossági joga továbbra is csak papírforma marad. A város közüzemeinek igazgatósága már jelentést is tett a sorozatos eredménytelen versenytárgyalásokban megnyilvánuló tendenciáról és az így előállott helyzetről, egyben pedig sürgős intézkedést kért minden esetleges kijátszási kísérlet ellen.

Előreláthatólag a belügyminisztérium gyors és erélyes rendelkezéssel érvényesíti majd a város jogait.

— hogy a temesi helytartóság mellett működő ármeghatározó bizottság legutóbbi ülésén három aradi vonatkozásu, súlyos birság ügyében határozott. A büntetést azon a címen rótták ki, hogy egy aradi kereskedő, egy hentes és egy piaci árus nem tartották be az előírásokat és nem függesztették ki a meghatározott árak listáját. Ezen az alapon — miután a bizottság a felhozott vádakat bebizonyítottak vette — **Viznyiczay** Metjanu uccai fűszerkereskedőt 30.000 leire, **Marinkás** hentest 8000 lei, **Rosenberg** piaci árust pedig 4000 lei pénzbírsággal sújtották.

Hol az igazság ?

— **Fränkl** Miksa mérnök, aradi vállalkozó kézizálogra kölcsönt vett fel a **Bancara** pénzintézetől, majd amikor tartozását kiegyenlítette és visszakarta a fedezetként átadott árut, megállapította, hogy 1000 kilóval kevesebbet kapott vissza, mint amennyit átadott. Mivel a pénzintézet elhárította a különbözet megfizetését, **Fränkl** mérnök kártérítési pert indított. A per során a **Bancara** jogi képviselője azzal érvelt, hogy a különbözet a csomagolás leszámításából származik, viszont a felperes ügyvédje rámutatott arra, hogy az árut a feltüntetett súlyban a bank cégvezető-megbizottja vette át, tehát teljes egészében felelős az alkalmazottja által elismert súlyért, de meg elképzelhetetlen, hogy 1000 kiló súlyú különbözet származhassék a csomagolás leszállításából. A bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését és több tanu megidézését.

— **Tóth** István aradi lakos pert indított **Körtélyessy** Ernő aradi fogász ellen, mert — a kereset szerint — hibás kezelés folytán a felperes megbetegedett és hosszabb ideig munkaképtelenné vált. **Tóth** István negyedmillió lei kártérítés megítélését kérte a bíróságtól. Az ügy tárgyalását elhalasztották, mert a bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését.

— Az aradi jövedékigazgatóság által rendezett egyik ellenőrzés alkalmával — egy kihágási jegyzőkönyv szerint — olyan römiköveket találtak az aradi **Dacia-kávéházban**, amelyek után a kávéház tulajdonosai nem fizették le az előírt illetékeket. A jövedékigazgatóság ezért 17.000 leire megbírságotla a **Dacia-kávéház** tulajdonosait. **Zsédely** István és **Scheer** Elemér, a kávéház tulajdonosai felebbezéssel éltek. A törvényszék az első tárgyalás után újabb tárgyalási napot tűzött ki.

— **Baldurean** Constantin pert indított az **Arad—Brádi**

R. T. (S. I. A. B.) ellen, mert a vállalat egyik közuzótelepén egy gépszij elkapta kezét és két ujját tőből leszakította. A felperes munkaerejének csökkenése címén 54.000 lei kár-
térítés megítélésére tett előterjesztést keresetében. A bíróság
orvosszakértői vélemények bekérését határozta el és ezek-
nek előterjesztéséig elnapolta a tárgyalást.

— A **Flóra-likörgyár**ra 1938—39. évre 216.960 lei for-
galmi adót vetettek ki, a gyár azonban nem volt hajlandó
megfizetni a teljes összeget, mert 1939 áprilisában és máju-
sában patenta fixa formájában már eleget tett adókötele-
zettségének. Mivel a pénzügyigazgatóság nem fogadta el a
gyár érvelését, a vállalat felebbezést nyújtott be az aradi
törvényszékhez, ahol a közeljövőben tárgyalják az ügyet.

— **Margareta Slama** bécsi urileány pert indított **Kapesz**
Mihály és neje, valamint fia, **Kapesz Ferenc**, jelenleg kom-
lósi állatorvos ellen, 2489 shilling erejéig, amely összeget
— a felperes szerint — **Margareta Slama** még 1935-ben köl-
csönadta **Kapesz Ferenc**nek, aki annak idején egyetemi
hallgató volt Bécsben. A napokban megtartott bírósági tár-
gyaláson az alperes nem is tagadta, hogy a kereset tárgyát
képező összeget valóban kölcsönvette a felperestől, de azzal
védekezett, hogy a 2489 shillinget részletekben visszafizet-
te. A bíróság elrendelte a bizonyítás lefolytatását.

— Az **Ackermann** és **Hübner** aradi cégnek 167 kiló tex-
tilárut szállított a **Goldstein** és **Ohrnstein** galatiai szállító cég,
a **König** és **Lázár** aradi szállító cégen keresztül. Az áru meg-
érkezése után a címzett cég megállapította, hogy 15 kiló
áru hiányzik, amiért természetesen a **König** és **Lázár** céget
tette felelőssé, a szállítási vállalat pedig 10.140 lei erejéig
pert indított az államvasut ellen. Két első fokon a bíróság
elutasította a keresetet, mire — a napokban megtartott fe-
lebbezési tárgyalás után — a felperes szállító cég felfolya-
modással élt.

— **Popescu Petre** volt aradi munkafelügyelő öt izben
készített kihágási jegyzőkönyvet **Korányi Jenő** aradi bode-
gatulajdonos ellen, akit ennek alapján 5000 lei birsággal
sajtottak. A jegyzőkönyvek korcsmának minősítették **Korá-
nyi** üzletét és megállapították, hogy az üzletre is vonatkozik
a vasárnapi kötelező zárás. **Korányi** felebbezést jelentett
be a jegyzőkönyvek és a birság ellen és felebbezésében ki-
fejté, hogy üzlete nem korcsma, hanem bodega, amely va-
sárnap délelőtt és délután is nyitva tartható. A napokban
megtartott tárgyalás után a bíróság ítélethirdetés végett el-
halasztotta az ügyet.

— **Rosenberg Sándor**, a Franco Romana biztosító-társá-
ság volt alkalmazottja, akit hűtlen pénzkezelés miatt nyolc
hónapra és 5000 lei birságra ítélték, perujrafelvételi kérel-
met intézett a törvényszékhez. A törvényszék elrendelte az
ügyben a tanukihallgatásokat.

— Az utóbbi időben egyre gyakrabban fordul elő, hogy az aradi bíróságokat olyan ügyek foglalkoztatják, amelyekben ügyvédek perlik ügyfeleiket tiszteletdíj és kiadások megtérítésére való kötelezés címén. Bizony a bíróságok nehéz helyzetben vannak, amikor ilyen ügyekben kell ítéletet mondaniok, mert az ilyenvonatkozású perekben talán a legnehezebb megmondani, hogy hol is az igazság. Vannak esetek, amikor az ügyfelek szűkmarkuak, kicsinyesek, sőt egész egyszerűen nem veszik tudomásul, hogy az ügyvédnek mivel tartoznak munkájukért. Adódnak viszont esetek, amikor bizony az ügyvédek azok, akik borsós díjszabásmegállapítással, költségfelszámítással és egyéb számítási műveletekkel magukra vethetnek azért, mert ügyfelüket kell perelniök. A legutóbbi perek közül említésre méltóak a következők: dr. **Stoinescu Alexandru** pert indított **özv. Zöldi Ferencné** volt ügyfele ellen, 4000 lei tiszteletdíj megítélése címén. A bíróság a keresetet elutasította. **Hentiu** dr. ismert ügyvéd Böhm Irma vadászilakózt perelt 8975 lei költség és tiszteletdíj címén. A bíróság elnapolta a tárgyalást. **Szél Lajos** dr. ügyvéd **Lucuția** nevű ügyfelén 3000 lei tiszteletdíjat követelt egyik keresetében, tárgyalásra azonban nem is került sor, mert a felek kiegyeztek és **Szél Lajos** dr. visszavonta keresetét. Ingatlanbérleményből származó különbözet címén dr. **Ispravnic Sever** ügyvéd **Pollák Sándor** téglagyáros ellen 19.700 lei erejéig indított keresetet. A tárgyalást elhalasztották.

— Érdekes bűnügyi eljárás középpontjába került Arad megye egyik volt prefektusa, akit egy jelenleg is Arad megyében működő járásbíró feljelentése hivatalos kötelezettség teljesítésének visszautasítása és hivatalos hatalommal való visszaélés vádja címén állított bíróság elé. Az ügy előzményei még 1936-ra nyulnak vissza, amikor is — 1936 májusában — dr. **Ad. Panigai** akkor butyini járásbíró vadászati engedély iránti kérelemmel fordult az aradi megyefőnökséghez. Legnagyobb meglepetésére azonban teltek-multak a hónapok és a vadászati engedélyt még mindig nem adták ki, sőt a kérvény sorsáról sem értesítették a járásbíró. **Panigai** dr. beutazott Aradra és személyesen érdeklődött a megyeházán a vadászati engedély sorsa iránt és ekkor megtudta, hogy a prefektus visszautasította a kérvény kedvező véleményezését, vagyis megtagadta az engedély kiadását. Ez természetesen meglepte a bírót, aki nem tudta elképzelni, milyen kifogás merülhet fel személye ellen, amelynek alapján az ilyen, szinte jelentéktelen jogot megtagadhatják tőle. Kihallgatáson jelentkezett a megyefőnöknél, akitől felvilágosítást kért kérésének elutasításáról, de a prefektus megtagadta a felvilágosítást és mindössze annyit volt hajlandó közölni, hogy a vadászati engedély iránti kérelmet elutasította. **Panigal** dr. erre **Barbateiu** Teodor aradi ügyvédet

bizta meg képviselével és az ügyvéd is megjelent a megyeházán, ahol azonban csupán a már ismert választ hallhatta: a prefektus visszautasította az engedély kiadását. Az ügyvéd erre azt kérte, hogy legalább írásban adják ki az elutasító végzést, hogy megfélebbezhesse az elsőfoku határozatot. Így adja elő a most folyamatban lévő bünper előzményeit **Panigai** dr. feljelentése. A járásbíró elsősorban is azt sérelmezi, hogy az elutasító végzést nem adták ki írásban és szerinte ezzel az akkori prefektus hivatali kötelezettségének teljesítését tagadta meg, ugyanakkor pedig visszavált hivatalos hatalmával. Az ügyben perdöntő szerepe van **Barbateiu** Teodor aradi ügyvédnek, akit mint tanut idéztek meg a tárgyalásra. **Barbateiu** ügyvéd azonban katonai összpontosítás következtében nem tartózkodott Aradon, amikor a törvényszéknek az ügyet tárgyalnia kellett volna és ezért a tárgyalást december ötödikére halasztották el.

— Jellegzetesen „mai“ per indult meg a napokban az aradi munkabíróság előtt. A keresetet egy aradi gépkocsivezető megbízásából dr. Gregorovici Stefan ügyvéd nyújtotta be a **Goldschmidt**-borkereskedelmi vállalat ellen a következő indoklással: Az alperes vállalat egyik gépkocsiját katonai szolgálatra vették igénybe és elvitték Aradról, mire a kocsit vezetője, a vállalat alkalmazottja is elutazott az autóval, hogy a kocsit továbbra is maga kezelje és megóvja a rongálástól. Amikor azután a gépkocsi hazakerült, a vállalat — így mondja a kereset — megtagadta a gépkocsivezető javadalmazásának folyósítását, mivel a cég tulajdonosa arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gépkocsivezető nem teljesített szolgálatot a vállalatnál, hanem a katonaság vette igénybe munkáját. Viszont a felperes hangoztatja, hogy őt nem hívták be katonai szolgálattételre és kizárólag azért utazott el a gépkocsival, hogy azt megóvja, gondozza, tehát a cég érdekeit képviselje. Az érdekes ügyben rövidesen perfelvételi tárgyalást tart a munkabíróság.

— Gál Olga aradi tisztviselő 21.000 lei munkadíj-különbözet címén munkapert indított volt munkaadója, **Hirschmann** Károly aradi vállalkozó ellen. A munkabíróság ugylátszik igazoltnak látta a követelést, mert ítéletében **Hirschmann** Károlyt kötelezte volt tisztviselője követelésének kiegyenlítésére.

— Érdekes feljelentés ügyében kezdődött meg a bünügyi vizsgálat a közelmúltban. **Szalay** Vilmos dr. aradi ügyvéd a **Schenker & Co.** szállítási vállalat megbízásából feljelentést tett ismeretlen tettes, vagy tettesek ellen, aki, illetve akik 150.000 lei értékű gépkocsikerék-gummikat loptak a cég raktárából. A megindult bünügyi vizsgálat meglepően gyors eredményre vezetett, amennyiben a nyomozó hatóságoknak máris sikerült a lopott gépkocsi-gummik nyomára akadniok. Az eddigi adatok szerint a kerékgummikat

már nem találhatják meg a maguk egészében, mert azokat gummibocskorokká dolgozták fel. A vizsgálat nagy eréllyel tovább folyik a tettesek és az esetleges orgazda személyazonosságának kétségtelen megállapítása érdekében.

— Ismét felujult a **Gálló-ügy**, ez a jogszolgáltatási tengerikigyóvá növekedett bonyodalmas eset, amelynek különböző változatai már sokat foglalkoztatták az aradi és nagyváradai igazságügyi fórumokat, valamint a felebbviteli bíróságokat. Még évekkkel ezelőtt történt, hogy **Gálló János** pankotai kereskedő üzlete és raktára leégett, mire az ügyben érdekelt biztosító társaságok feljelentették, hogy öngyújtást követett el. A bűnügyi eljárás **Gálló** jogerős felmentésével ért véget, mire a kereskedő pert indított a biztosítók ellen, kérve a bíróságtól a megtagadott kötelezettségek teljesítésének ítéletben való kimondását. Az ügy tárgyalására annak idején a nagyváradai törvényszéket rendelték ki, amelynek ítélete azután megjárta a felebbviteli fórumokat és jogerős döntéssel véget ért. Ezzel azonban a **Gálló-ügy** nem fejeződött be, mert a kereskedő ügyvédje, dr. **Hoffmann Lajos** új polgári keresetet indított a **Steaua Romana**, a **Franco Romana** és a **Fonciera biztosító társaságok** ellen. Az ügyvéd ezuttal azoknak az anyagi és erkölcsi károknak erejéig, amelyek **Gálló Jánost** a bonyodalmas botrányper során és miatt érték. A per szegényjogon folyik és tárgya 8,564.726 lei, mint anyagi és erkölcsi kártérítés, 1,250.257 lei, mint ügyvédi költség, valamint 422.220 lei új perköltség. Az aradi törvényszék a napokban foglalkozott az érdekes perrel, amelynek tárgyalását azonban 1940 március negyedikére halasztották el.

— A **Substantia** bucureștii vegyipari gyárvállalat számára gépek érkeztek a kurtícsi vámhivatalon keresztül az országba. A gépek elvámolása után az a feltevés merült fel, hogy a vámolási eljárásnál nem a megfelelő vámtételt alkalmazták és hogy így a cég kevesebb illetéket fizetett, mint amennyit kellett volna. Kihágási jegyzőkönyv készült 245.050 lei összegről, ugyanakkor pedig büntető eljárás is indult. A kihágás bűnügyi részének tárgyalását a közelmúlt napokban kellett volna a törvényszéknek megtartania, a cég azonban kérte az ügy felfüggesztését mindaddig, amíg a pénzügyi részt — amivel kapcsolatosan felebbezéssel éltek a törvényszékhez — letárgyalják. A bíróság helytadott az előterjesztésnek.

Csak az árak olcsók, minőségeink változatlanok

GOLDSTEIN LAJOS

mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújt kosztüm és kabátujdonságokban, selyem és mosóáruban.

Str. Bratianu 2.

Harcotéri jelentés a mozifrontról

A mozi zsufolt nézőterére jól megtermett, vattázott válu hölgy robogott be tegnap este. A hölgy meglehetősen pánikot keltett a nézőtér soraiban. Nemcsak azért, mert nettó magassága legalább százhetven centiméter volt, hanem azért is, mert mindezen felül még kalap is ült a fején.

De micsoda kalap! Legalább harmincöt centiméter volt a kalap, testvérek között ép pugy, mint mozilátogatók között.

Sulyosbitotta a helyzetet, hogy a hölgy feje és kalapja között még egy divatos hajviselet is helyet követelt, legalább kilenc centiméter magasságban és így ügyes fejszámolók papír nélkül is kiszámíthatják, hogy a hölgy hajviseletével és kalapjával együtt pontosan kétszáztizennégy centimétert reprezentált.

Kétszáztizennégy centiméter távolugrónak kevés, hölgy-magasságnak azonban határozottan sok és így érthető, hogy a közönség egyre növekvő rettegéssel leste a hölgy elhelyezkedési hadmozdulatait.

Az egyik zsöllyesor szélén megállt, megnézte jegyét, azután a sor számát. A mögötte ülőkben meghült a vér.

— Ha elém ül — mormogott egy száznyolcvancentiméteres ur, aki méltán érezte veszélyeztetve zavartalan kilátását —, ha elém ül, én lelövöm!

Ráncosképtű, öreg néni ült a száznyolcvan centis ur mellett. Békebeli, apró kalapkáját ölében tartotta s ez adott neki erőt és bátorságot ahhoz, hogy még rámenősebb legyen.

— Ha elém ül — sziszegte a néni —, én letépem azt a ronda kalapját arról a festett kontyáról. Le bizony én!

A hölgy közben megállapította, hogy az ő sora nem itt van és pár sorral előre vonult.

Most már az egész mozi remegő orrcimpával leste, vajjon ki lesz az áldozat. Olyan volt a nézőtér, mint egy légvédelemről megfélemedkezett város, légitámadás esetén. Mindenki attól rettegett, hogy pont az ő orra előtt fog lecsapni a bomba. Illetve a kalap.

Na, most megtalálta a sorát.

— Szabad? — bugta kedves mosollyal a sor szélén ülő urnak és benyomult a sorba.

— Hála Istennek! — szakadt fel a megkönnyebbülés egy másik nagykalapos hölgyből, aki előtt elhaladt — nem előttem fog ülni.

— Püff neki — csapkodta röhögve szomszédja térdeit egy köpcös bácsi — odanézz barátom, leült a nő.

A nő valóban leült, de ülve is olyan látványt nyújtott, mintha állna. És ki ült mögötte? Te jóságos ég! Egy akkora

emberke, mint az öklöm. Egy valóságos babszemjankó.

A harmincötcentiméteres kalap csak most bontakozott ki teljes pompájában. Alul korongalakban kezdődött, mint egy trapistasajt, felül csucsban végződött, mint a Himalája, közepét pedig zöld csirketollal spékelt céklavörös fátyol koszoruzta, mint egy adag pecsenyét a vegyes körités.

Most már az egész nézőtér röhögött. Mindenki Babszem János urat figyelte és azt, hogy mi lesz itt. Babszem ur azonban nyugodtan ült a helyén. Még csak kísérletet sem tett, hogy kilátástalan helyzetén enyhítsen.

De ime, a hölgy hirtelen hátranézett. Ugylátszik, ő is hallott már valamit az általános mozisabályokról, mert fejét kissé oldalt billentve, így szólt Babszem urhoz:

— Pardon, uram, nem zavarja a kalapom?

— A világért se! — biztosította Babszem ur — tessék csak nyugodtan fenthagyni.

Ujabb röhögés. Babszem ur pedig, mintegy magyarázat-képpen még hozzáfűzte:

— Ha levenné, akkor se látnék semmit a filmből. Hadd röhögjek legalább a kalapján.

— **SZÉP ELISMERÉSBEN** volt része **Isaia Tolan** volt aradi román ujságírónak, aki néhány esztendeje București-ben fejt ki tevékenységet. Aradon széles körökben ismerik **Isaia Tolant**, aki az ujságírás napi robotmunkáján túl komoly tudományos munkásságot is folytat. Képességeinek elismeréseképpen most a kisebbségügyi minisztérium tanulmányi és információs osztályához nevezték ki **Isaia Tolant** osztályfőnöki minőségben. A volt aradi román hírlapíróval együtt több más, kiváló ujságírót és közírót neveztek ki a minisztériumnak ugyanezen osztályához.

Ardeal legfrisebb hiteit közli az **52 éves**

Aradi Közlöny

Fizessen elő az

ARADI-KÖZLÖNY-re

Hirdessen az

ARADI-KÖZLÖNY-ben

Mint a harang nyelv nélkül

olyan a gyáros, vállalkozó, kereskedő, iparos reklám nélkül. Uj vevőket ma már csak szabadtéri reklám által szerezhet, mert bármilyen jó árut tart vagy készít,

nem tudja értékesíteni, ha nem propagálja. Az **ORSZÁG-VILAG „AGGE“ REKLÁMOSZTÁLYA**

elősegíti igyekezetét és készséggel bocsátja rendelkezésére tapasztalatait. Tegyen kísérletet!

Bulv. Regele Ferdinand 19.

Telefon 15—25.

Ország - Világ

(ERDÉLYI ÉLET)
GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi országos riportlapja.

(Bejegyezve: Trib. Arad, Sectia III-a Con.
Dos. Nr. Pres. 8./1938/2.)

Lapunk kizárólag előfizetés útján kapható.

Előfizetés egy evre: pénzügyvezetőknek, vállalatoknak, nagykereskedőknek, kávéházaknak és külföldre 1200, magánosoknak 1000, köztisztviselőknek és nyugdíjasoknak 600 lei. Hirdetési árszabályzatunk a sajtó és propagandaügyi alminisztérium hirdetési igazgatósága által van megállapítva.

ARDEALI SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ARAD,
Bulevardul Regele Ferdinand 19. Telefon: 15—25.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 4—6-ig.

Nyomda: „Phönix“, Arad, Piața Plevnei 2. Telefon: 16—39.

Pénzfelvetetre — pecsettel ellátott hivatalos nyugta ellenében — csak fényképes igazolványral rendelkező kiadóhiva-

BGALI GIGAZONTAK VANNAK FELJEGYZITELI

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik eredeti cikkeinket, de csakis lapunk vagy cikkiróink megnevezésével!

Weisz István

uriszabóság. Kifogástalan szabás, állandó szövetkülönlegességek és szolid árak. Arad, Str. Eminescu No. 15.

— „PHÖNIX“-NYOMDA, Arad, Piața Plevnei Nr. 2. Telefon 16—39. Ajánlkozik mindenféle könyvnyomdai uton előállítható munka izléses és pontos elkészítésére a legrövidebb időn belül, versenyképes áráért. Könyvek, folyóiratok, ujságok, hivatalos, iskolai és egyházi nyomtatványok, árjegyzékek, falragaszok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, gyászlapok, ipari, kereskedelmi, gazdasági és pénzügyveteti nyomtatványok, körlevelek, üzleti értesítések, borítékok, levélpapírok, számla- és megrendelőkönyvek, felszólító levelek, levelezőlapok készítése bármely szöveggel a legizlésesebb kiállításban. Kérjen árajánlatot!

Egy új sorsjegyhúzástervezet lépést írt be,

amely a játékosoknak rendkívüli lehetőségeket nyújt, mert a kettős sorozatok és osztályok le lettek építve és egy új húzási rendszer bevezetve.

1939 november hónapjában 2 húzás

Első húzás november 15.
Második húzás november 18-án.

A főnyeremény 8,000.000 Lei lesz

Azonkívül 21 egyenként 1 millió Lei nyeremények

Egy negyed sorsjegy ára
mindössze 200 Lei

Állami sorsjegyhivatal

Ilica György

ARAD, STR. V. GOLDIȘ No. 1.

Ortopéd és ludtalpu cipőket orvosi előírás szerint szakszerűen, luxus cipőket legújabb model szerint a legjobb anyagból készíti.

HIRLAP

a legelterjedtebb magyar
kisebbségpolitikai napilap

A R A D

Str. Mețianu 1. —

Magyar elterjedtségénél fogva a legeredményesebb hirdetési organum.

Tip. „Phönix“, Arad.